

STAVKA AVTNIH MEHANIKOV PRED ODLOČITVIJO

**JOHN L. LEWIS DOLŽI BIVŠEGA
VOJNEGA TAJNIKA HURLEYA, DA
JE IZDAL SVOJE PRIJATELJE**

23. maja se prične razorožitvena konferenca

Danes je še edina možnost za uravnavo spora. — Vretje v industriji letal. — Izgredi pred tovarnami za izdelovanje peči. — Predsednik United Mine Workers pravi, da je prodal Patrick I. Hurley premogarsko organizacijo za "trideset plesnivih srebrnikov".

Na važni konferenci, ki se bo vršila v Detroitu, se bo danes odločilo, če bo vsled stavke mehanikov nastal zastoj v vsej avtomobilski industriji.

Konference se bodo udeležili delodajalci in delavci, kateri predstavljajo nekako elito avtomobilске industrije.

Ako se v zadnjem hipu ne posreči doseči uravnave, bo izbruhnil štrajk, ki je bil proglašen za jutrišnji dan.

Zahteve mehanikov so jasne ter nepreklicne. Zahtevajo dvajset odstotno zvišanje plač ter šestindeset ur dela na teden.

Ako ne pride do sporazuma, bo jutri zastavkalo osemnajst tisoč mehanikov. Prizadetih bo 62 tovarn, vsled česar se lahko reče, da bo vsa avtna industrija ohromljena.

Včeraj so se završili krvavi spopadi pred Detroit-Michigan Stove Works. Udarili so se stavkarji, stavokazi in policisti. Boj je trajal dobre pol ure. Nekaj demonstrantov je bilo aretiranih, nekaj so jih pa morali odvesti v bolnišnico.

V Detroitu so se delavci Motor Products Corporation in Hudson Avto Works vrnili na delo.

Mehaniki nočejo, da bi posredoval odbor, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt, zato ker je v odboru kot zastopnik delavcev neki član Ameriške Delavske Federacije. Unija mehanikov ni namreč s Federacijo v zvezi.

Pogajanja med delavci in vodstvom Nash tovarne v Kenosha, Wis., dosedaj še niso bila uspešna. Vodstvo tovarn pravi, da pri najboljši volji ne more zvišati plač za dvajset odstotkov. V tem slučaju bi znašala minimalna plača šestdeset centov na uro. Kompanija ponuja desetodstotno zvišanje.

V New Haven, Conn., je zastavkalo 150 delavcev Hamilton Standard Propeller Co. Bati se je, da se bo stavka razširila tudi na druge tovarne letal.

Pri Curtiss Aeroplane and Motor Company v Buffalo, N. Y., stavka 1100 delavcev. Družba pravi, da bo preselila svoje tovarne v Baltimore, Md., ako se delavci takoj ne vrnejo na delo.

WASHINGTON, D. C., 10. aprila. — Ko se je danes vršila razprava glede revizije pravilnika za industrijo mehkega premoga, je izjavil John J. Lewis, predsednik United Mine Workers, da je bivši vojni tajnik Patrick J. Hurley prodal premogarsko organizacijo za "trideset plesnivih srebrnikov".

Hurley je bil pred leti sam premogar ter je pripadal omenjeni organizaciji. Danes je pa nastopil kot odvetnik za dve illinoiški premogovni družbi ter očital premogarski organizaciji, da je vodila med majnerji propagando ter jih naščuvala h štrajku.

Ko je Hurley končal svoj govor, je vstal Lewis in izjavil: —

— Svečano izjavljam, da je tajnik Hurley izdal organizacijo, čije član je bil nekoč.

— Naša organizacija je ponosna, če se kateri njen članov povzpne v narodni politiki ter zaslovi po deželi. Obžalovanja je pa vredno, ako mož, ki je svojo karijero tako uspešno začel, proda organizacijo za trideset plesnivih srebrnikov.

Hurley je zahteval, naj Lewis prekliče svoj očitek glede tridesetih srebrnikov.

Lewis je to storil, vztrajal je pa pri trditvi, da je Hurley prodal svojo organizacijo.

ROOSEVELT JE SPREJEL ČASNIKARJE

Z njimi je govoril samo o ribolovu, ne pa o politiki. — General Johnson je odpotoval k predsedniku.

Na krovu jachte "Nourmahal", Bahamo, 10. aprila. — Predsednik Roosevelt je na janti Vincenta Astorja "Nourmahal" sprejel časnikarske poročevalce, ki so do deljeni Beli hiši v Washingtonu, in se je z njimi razgovarjal dvajset ur, toda ne o politiki, temveč o ribolovu. Roosevelt je bil obločen v modri sweater in stare sive hlače, ko so prišli poročevalci na jacht, ki je zasedrana pred Bahamskimi otoki.

Razgovor je bil mnogo bolj šaljiv kot resen in je imel namen časnikarje prepričati, da trditve predsednikovega sina Elliota, da njegov oče pri ribolovu nima sreče, ni bila resnična. Roosevelt se je s časnikarji ves čas šalil, toda se z njimi ni spustil v politični razgovor.

Predsednik je proti koncu rekel, da bo v sredo ali četrtek stopil na suho nekje v Floridi, odkoder se bo vrnil v Washington.

Washington, D. C., 10. aprila. — Šef predsednikovega generalnega štaba v boju za izboljšanje gospodarskega položaja, general Hugh Johnson, je odpotoval v Florido, da se pridruži predsedniku na janti "Nourmahal". NRA administratorja je predsednik Roosevelt povabil za ob začetku počitniškega potovanja, toda je zaradi nujnih poslov moral ostati v Washingtonu.

MORNARICA ODŠLA NA MANEVRE

Los Angeles, Cal., 10. aprila. — Ob lepem vremenu in z razvitimi zastavami je ameriška vojna mornarica odplula skozi Panamski kanal v severni Atlantik, kjer bo ostala osem mesecev in ko se bo v decembru zopet vrnila, bo prevozila 15.000 milj.

Brodovje šteje 113 ladij, katere spremlja 300 aeroplanov. Brodovju poveljuje admiral David F. Sellers. Mornariški manevri se bodo vršili v Karaimskem morju od 5. do 12. maja.

Mornarico bo pozdravil v New Yorku predsednik Roosevelt 31. maja.

Hurley zastopa Sahara in Wasson premogovnike v Saline County, Ill. Rekel je, da premogovniki zelo trpe vsled sedanjih razmer, da so pripravljeni uvesti 35 urni delovni teden, nikakor pa ne morejo plačevati takih plač kot jih določa NRA. Delavci so bili s temi plačami zadovoljni, dokler jih ni organizacija United Mine Workers v posebni brzojavki pozvala na štrajk.

Zastavkalo je 2500 premogarjev, ki so bili doslej člani Progressive Mine Workers, konkurenčne organizacije United Mine Workers.

Hurley je zahteval, naj napravi NRA izjemo in dovoli omenjenim premogovnim družbam, da bodo plačevale svojim delavcem deset odstotkov manj kakor določa pravilnik za premogovno industrijo.

ZAROTA PROTI KRALJU KAROLU

Aretiranih je bilo deset visokih častnikov. — Med aretiranci je tudi šef generalnega štaba.

Bukarešta, Romunska, 10. aprila. — Romunske oblasti so mnenja, da so prišle na sled obsežni zaroti, ki je imela namen pri polnočnici o Veliki noči v katedrali Domniška Balazcha ubiti kralja Karola II., 12 let starega prestolonaslednika princa Mihaela in ministre. Zaroto je skoval stotnik generalnega štaba Prekup. Oblasti so tudi mnenja, da so zarotniki hoteli umoriti tudi kraljevo prijateljico Magdo Lupescu.

Cela zadeva je bila skozi velično praznike tajna in celo političnim krogom o tem ni bilo nič znanega.

Stotnik Prekup je zasnoval zaroto, da se maščuje, ker ni bilo dovolj plačan za svojo pomoč, da se je kralj Karol vrnil iz izgnanstva na romunski prestol leta 1930.

Med desetimi visokimi častniki, ki so bili aretirani, je general Schmidt, ravnatelj urada za strupene pline v vojnem ministertvu; orožniški nadzornik polkovnik Moeyulzey; major inženirskega štaba Nicora in stotnik Patraulea. Vsi ti častniki so po rodu iz Transilvanije, ki je pred vojno spadala pod Ogrsko.

Zarotnike je izdal bivši dijak ministra Aleksandra Lapedatu, ki je takoj obvestil ministrskega predsednika Georgea Tatareacu. Po naročilu ministrskega predsednika so lojalni častniki zasledili vse zarotnike ter jih v soboto aretirali.

23. marca je policija odkrila zaroto za umor ministrskega predsednika. Tedaj je bil aretiran najvidnejši romunski zdravnik profesor dr. Gomoju, ki je prijatelj kraljeve ločene žene, princene Helene. Pozneje so bile v stenovanju dr. Gomoju najdene listine, ki so sramotile kralja Karola.

KAZNENEC IZVOLJEN ZA SENATORJA

Santiago, Čile, 10. aprila. — Socijalistični voditelj polkovnik Marmaque Grove, ki je vodil svojo kampanjo iz ječe, je bil izvoljen za senatorja.

Grove je prejel 33.125 glasov, liberalce Valencia 29.000, demokrat Fajardo pa 6642 glasov.

Grove je bil takoj po izvolitvi izpuščen iz ječe.

RUSIOJAČUJEJO DALJNI IZTOK

Rusi utrjujejo važne sibirske postojanke. — 100.000 delavcev gradi železnice. — Vojna je neizogibna.

London, Anglija, 10. aprila. — Sovjetske oblasti v Moskvi zatrjujejo, da je že pričela poslovati dvotirna železnica med mesti v evropski Rusiji in z glavno skupino rdeče armade na Daljnem Iztoku ob mandžurski meji. Na Transsibirski železnici je bil položen drugi tir, razum čez nekaterostovostne predpore, do Kitajske vzhodne železnice vzhodno od Čite.

Ta železnica je za Rusijo veličanskega pomena z ozirom na odnosaje z Japonsko in Mančukuo. Pred dvema letoma je bilo splošno mnenje v deželah ob Mandžuriji in celo v sovjetskih krogih v Moskvi, da bi se rdeča armada umaknila pred Japonci in bi celo pustila brez boja Vladivostok in celo sibirsko obmorsko provinco, ker sovjeti dežele ne bi mogli braniti. To mnenje je bilo še potrjeno lamsko leto, ko se je sovjetska vlada odločila, da proda kitajsko vzhodno železnico. Sedaj pa je le še maslokd, ki bi bil tega mnenja. Ako bo Rusija napadena na Daljnem Iztoku, se bo borila.

Leta 1932 Rusija ni bila dovolj močna, da bi mogla zabraniti Japonscem zavzeti Mandžurijo. Majhna armada pod poveljstvom generala Bluscherja je bila preslabab, da bi se mogla upreti Japoncem, poleg tega pa je bila tudi navezana na zaloge iz Rusije, s katero je bila enotirna Transsibirska železnica nezadostna. V dveh letih pa je bil po celi Transsibirski železnici položen drugi tir.

Na tej železnici je zaposlenih 100.000 delavcev, ki so bili iz političnih ozirov izgnani iz Rusije; tem so bili poslani na pomoč tudi delavci, ki so zgradili kanal, ki veže Belo morje z Baltikom.

Poleg tega je sovjetska vlada leta 1932 pričela naseljevati svoje dežele v Sibiriji, ki se morejo sedaj že same vzdrževati. Ob Bajkalskem jezeru je že tudi več industrijskih podjetij in ravno tako ob reki Bureji. V teh krajih se nahajajo veličanske zaloge premoga.

Glavna sila rdeče armade v Sibiriji šteje sedem divizij, v obmorskih provincah so zopet tri divizije, je med Vladivostokom in Harbovskim ter tri divizije na drugih krajih. Vsaka divizija šteje 10.000 infanterije in deset baterij artilerije. Poleg tega ima vsak polk po deset poljskih topov in v vsakem korpu je posebni oddelek težke artilerije.

Skupna moč sibirske vojske znaša 150.000 mož s 50 težkimi in 500 poljskimi topovi, z enakim številom lahkih močarjev, 300 do 400 tankov, 5000 strojnimi puškami in 400 aeroplanov. V Irkutsku je bilo zgrajeno vojaško letališče, v Kemerovu v zapadni Sibiriji pa kemična tovarna za strupene pline.

Vladivostok in obmorske dežele so dovolj zavarovane, da se morejo braniti proti sovražniku, glavna armada, ki je zbrana okoli Čite, pa bi mogla takoj vdreti v Mongolijo in prodirati proti Harbinu in glavnemu mestu Hsinkingu.

HENDERSON SVARI PRED NOVO SVETOVNO KATASTROFO

ZENEVA, Švica, 10. aprila. — Bivši angleški vojni tajnik Arthur Henderson, ki je predsednik razorožitvene konference, je posvaril javnost pred nevarnostjo nove svetovne vojne, če bodo prizadevanja za splošno razorožitev brezuspešna. Takoj nato je generalna komisija odredila, da naj se vrši prva plenarna seja razorožitvene konference dne 23. maja.

BREZUSPEŠNO POIZVEDOVANJE PO DILLINGERU

V Chicagu sta izginila dva otroka. — Najbrže sta postala žrtvi moralne propalnice.

Chicago, Ill., 10. aprila. — Vsa policija je na nogah, ko sta na skrivnostnem načinu izginila 2 otroka. V severnem delu mesta je policija preiskala vsu prazna poslopja in kleti.

Po mnenju policije sta desetletni Arnold Christenson in triletna Dorette Zietlow padla v roke moralnim propalcam.

Brat male deklice je povedal, da je njega in sestro na ulici ogovoril neki neznanec ter jima je dal sladkorja. Nato jima je rekel, da bo Doretto odpeljal domov.

Arnold Christenson je bil na potu v nedeljsko šolo, toda se ni več vrnil. Njegov oče je lastnik gostilne. Mladi Arnold je prišel k blagajniku svojega očeta in ga prosil za denar, katerega mu je blagajnik tudi dal, ne da bi vedel, da stariši iščejo sina.

Vsled skrbi in žalosti so stariši otrok skoro histerični. Doretina mati je v blaznici, oče pa v Michiganu.

Thomasville, Ga., 10. pril. — Policiji se je posrečilo prijeti iztirjavca clevelandskega bankirja Howara H. Hanna, ki je dobil več pretilnih pisem z zahtevu, da mora na gotovo mesto položiti \$10.000.

Sled je policijo gnala na neko farmo, ki se nahaja v bližini Hannovega posestva. Nek policist je slučajno slišal pogovor dveh delavcev, ki ta se razgovarjala o strojni puški Emory Callahana. Policija je Callahana kmalu našla. Z njim je bil aretiran tudi neki Pullian. Callahan je svoj zločin priznal ter je popisal vse podrobnosti o načrtu za odvedbo bankirja.

IZGON AMERIŠKIH IGRALK

Tokio, Japonska, 9. aprila. — Policija, ki je hladna proti četni 45 ameriških gledaliških igralk, katerih čari so zadnjih šest tednov napolnili največje gledališče v Tokio, je odredila, da morajo igralko po končani pogodbi 15. aprila odpotovati iz dežele s prvim parnikom. Vsled tega morajo igralko odpovedati svojo pogodbo z gledališči v Nagoya in Osaka. Gledališka skupina je prišla na Japonsko 23. februarja. Prehodni vizumi so potekali 28. marca in so bili potomeje podaljšani, do 15. aprila. Nadaljnje podaljšanje je bilo odklonjeno.

Med tem časom se bodo vršila pogajanja med raznimi delegacijami, čijih svrha bo uglasiti pot k splošnemu sporazumu.

Zelo značilen govor je imel tudi zastopnik Sovjetske unije Boris Stein, ki je rekel, da bo Sovjetska unija odobrila razorožitveni pakt le v slučaju, da ga odobre vse sosednje države.

Po teh njegovih besedah se je japonski delegat Naosake pomembno nasmejal.

P Steinovem mnenju se ne sme zgoditi, da bi bila razorožitvena konferenca v prid katerikoli narodu izpremenjena v oborožitveno konferenco.

Boris Stein bo dne 23. maja predložil konferenci načrt ameriškega predsednika Roosevelta, naj vse v Ženevi zastopane vlade sklepajo med seboj nenapadalne pogodbe.

Sovjetska unija bi rada vstopila v Ligo narodov, toda zaenkrat še ni bila povabljena.

Po zatrdilu bivšega angleškega vojnega ministra Hendersona, je razorožitev svetovni problem, ki ga ni mogoče rešiti brez skupnega sodelovanja.

SOVJETISVARE ZDR. DRŽAVE

Johnsonova predloga bo ovirala trgovino z Rusijo. — Pogojem se Rusija ni podala, ko je bila še slaba.

Moskva, Rusija, 9. aprila. — Krogi, ki so najbližji sovjetski vladi, zagotavljajo, da Združene države ne bodo uspele, ako bodo z novo Johnsonovo postavu, ki prepoveduje posojilo državam, ki nečijejo plačati Ameriki svojega dolga, preprečiti v Ameriki ruski kredit.

Nek višji sovjetski uradnik je rekel: "Ameriko spominjam samo na pritisk, katerega so že poskušale druge vlade, ko se ni močilo tako močno, kot smo sedaj, pa se jim ni obneslo".

Sovjetska Rusija se ne smatra za dolžnico Združenim državam, ker ima proti Ameriki nesprotno zahtevo zaradi zavzetja Murmanska, ko so Združene države skupno z drugimi državami nastopile proti boljševikom.

"Ako Johnsonova postava pomeni", pravi sovjetski uradnik, "da sovjetska vlada ne more dobiti kredita, dokler ni rešeno vprašanje glede dolga, potem z Rusijo tudi ni mogoča trgovina. Po priznanju sovjetske unije trgovina še ni prav nič napredovala in bo ostala na tem stališču, dokler Rusiji ni dovoljen kredit. Ako dobimo kredit, bomo dvignili trgovino z Ameriko do najvišje stopinje. Žal nam pa je, ako bo trgovina po Johnsonovi postavi ostala tam, kjer je sedaj".

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	\$6.00	Za New York za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.00	Za pol leta	\$3.50
Za četrt leta	\$1.50	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
		Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

NOVA STRANKA

Vedno težje je razlikovati demokrate od republikanov. Skoro nemogoče je reči: — To so republikanci in to so demokrate. Celo v kongresu se nekdanja razlika med njimi bolj in bolj zabrisuje.

Pred leti je nekaj pomnilo, če smo slišali: — Ta je bil izvoljen na republikanskem tiketu.

Ali: — Naš kongresnik je neizprosni demokrat.

Dandanes je pa to skoro brez vsakega pomena. Prvič izza državljanske vojne je v Kapitolu obledela razlika med obema glavnima strankama.

Svoječasno je bilo lahko ločiti republikance od demokratov. Prvi so se zavzemali za centralizacijo vlade v Washingtonu, drugi so zagovarjali "home-rule" — pokrajinsko vlado; prvi so bili za zaščitno, drugi pa za svobodno trgovino. To sta bili bistveni razliki.

Nekaj novega se pojavlja. Mišljenje in delovanje se ne vrši več v začrtani smeri.

Demokrat Roosevelt ima precej nasprotnikov. Toda njegovi največji nasprotniki niso v republikanski, pač pa v demokratski stranki. Še nikdar ni bilo ugodnejše prilike za reorganizacijo obeh velikih strank kakor sedaj. Politično življenje bi bilo boljše, bolj pošteno in bolj zanimivo, če bi bilo baš v temu času prebivalstvo razdeljeno v stranke, ki bi jasno odražale politične razlike.

Franklin D. Roosevelt ima po mnenju nekaterih v tem času dovolj moči, da vzdrži novo stranko, v kateri bi bili liberalni elementi obeh starih strank.

Pomisliti je seveda treba, da nove stranke ne nastajajo po naročilu.

Vsaka nova stranka je skoro še vedno nastala nezvestno iz razvalin sesute stare stranke, ki v svoji ostarelosti ni mogla več razumeti zahtev in potreb časa.

ITALIJA ZAHTEVA KOLONIJE

Nekateri francoski in angleški listi vidijo v govoru Mussolinija poskuse, da se načne diskusija o kolonialnih vprašanjih.

Fašistični listi te trditve samo ponatiskujejo, ne dodajajo pa jim nobenih komentarjev. Značilno je, da so vsi listi objavili članek "Daily Telegrapha", v katerem se govori o italijanski ekspanziji takole:

"Za Italijo je neobhodno potrebno, da najde nekje mesto za svojo emigracijo. Kaže, da je Mussolini, govorec o kolonialnih vprašanjih, mislil predvsem na Francijo, ki po Mussolinijevi izjavi v teku 15 let ni našla razumevanja in časa, da poravnava račune z Italijo.

Razen tega je Mussolini dejal: Duhovne ekspanzije Italije ne more nihče zaustaviti.

Tukaj je Mussolini očitno mislil na Tunis, kakor tudi na druga kolonialna vprašanja, ki doslej še niso urejena med Italijo in Francijo.

Obljube, ki so se dajale Italiji ob času vojne, kakor tudi obljube, ki jih vsebuje famozni londonski pakt, na temelju katerega je šla Italija v vojno, se po mnenju Italije doslej še niso izpolnile.

Velika Britanija je odstopila po vojni Italiji Jubalan in oazo Jarabub, kakor tudi nekatere angleške privilegije v mednarodni zoni v Tangeru.

Mussolini v svojih trditvah, da je Italija sposobna, da civilizira Afriko, ni mislil samo na Tunis, ampak je šel še dalje. Italija bi želela, da se ji dodeli prostrano prodročje v Afriki, kjer bo naselila svojo emigracijo in kjer bo lahko žrpala sirovine, ki so njeni industriji neobhodno potrebne.

Mussolini bi bil storil bolje, če je že načel to vprašanje, da bi malo točneje in jasneje orisal cilje italijanske želje po razširjenju.

Iz Jugoslavije.

Milijoni zagrebške občine na tovornih avtomobilih.

Zagrebška občina je polovico svojega posojila od 30 milijonov, ki ga je odobrila Državna hipotekarna banka, dobila izplačano v kovancih in so ti denarni tovari predstavljali impozantno težino od 7500 kg. Pretekle dni so te milijone prevažali v občinsko blagajno s tovornimi avtomobili. Prevoz je šel gladko od rok, kajti Zagreb se nima gangsterjev. Transport milijonov v kovancih dnevnju so izvedli s sedmimi tovornimi avtomobili in je zanimivo, da pri tem ni bilo ravednih gledalcev ter da tako dva za stražo določena redarja sploh nista imela opravka. Avtomobile je dala na razpolago mestna plinarna, pri tovorjenju in prevažanju, ki je trajalo nekaj ur, pa je bilo zaposlenih okrog 30 mestnih uslužbencev. Srebrnih kovancev, ki so predstavljali težino 7 ton in pol, je bilo 300.000 po 50 dinarjev.

Tihotapski trgovci v Beogradu.

Z razkritjem tihotapstev pri velikih trgovcih, ki jo je beograjski trošarinski urad obdržal na globu 250.000 Din, ker je skrivaj dobavljala spirit, še serija tihotapskih afer v Beogradu ni zaključena. Organi trošarinske urada, ki so seveda podvojili svojo pozornost, so zaleteli sedaj podjetnika Lazića, ki je iz Pančeva preko Dunava na splavih prevažal osebne avtomobile, da bi se izognil plačanju trošarin. Prevoz se je vršil na neobičajnem mestu, avtomobil je bil seveda na splavu, tudi primerno maskiran, trošarinski organi pa so vendarle razkrili tihotapstvo na obali Dunava na Karabumci. Iz enega primera sklepajo seveda upravičeno na že uspešno izvedena tihotapstva in je tako tudi proti Lazićevi tvrdki uvedena preiskava.

Preiskave o strašni nesreči v kamolomu

Ob novi železniški progi Peč-Priština se niso zaključene in se mnega raznih strokovnjakov nikakor ne vjemajo glede vzrokov katastrofe, ki je doslej zahtevala že pet človeških žrtv in se bo morala lista še povečati, ker so tudi trije ranjeni v prištinski bolnišnici v največji življenjski nevarnosti. Komisija, ki jo je takoj po nesreči odposlal drenički srez, je sicer potrdila izjave podjetja in njegovih inženirjev, da je nesreča nastala po golem naključju. Komisije, ki so jih odredila in odposlala ministrstva iz Beograda, še niso podale svojih izjav, komisija urada za socialno zavarovanje pa je ravno tako kakor delavstvo mnenja, da je prišlo do strašne nesreče zaradi pomanjkljivih varnostnih naprav, odnosno zaradi

tega, ker podjetniški inženirji niso pravčasno opazili razpok v skanati steni nad kamolomom. Na te razpoke so inženirje še nekaj ur pred nesrečo opozarjali delavci. Ugotovitev vzrokov nesreče je zelo važna tudi zaradi podpor ranjenim delavcem in rodbinam smrtnih žrtv. Delavci so bili po predpisu zavarovani pri okrnih uradu za zavarovanje delavcev in bo urad izplačal podpore le v primeru, če se točno ugotovi, da ne zadene pri tej nesreči podjetniški prav nobena krivda. Komisija okrognega urada je, kakor rečeno, že ugotovila povzročitelje pri nadziranju nevarnega dela.

Zagonetna smrt zagorskega "Amerikancea".

Dani v avgustu je umrl v Varazdinu 58-letni Franjo Zatinjarec, ki je živel dolga leta v Ameriki. Pred dvema letoma se je vrnil iz Amerike ter se nastanil v svoji rojstni vasi Blednji pri vdomi Mariji Pečurkovi, ki je bila v mladih letih njegova izvoljenka. "Amerikaneec" je v Ameriki zapustil ženo in otroke in je sprva v domačem kraju govoril, da se bo v kratkem vrnil v Ameriko. Svoj odhod je odlašal od meseca do meseca, naposled pa je umrl po kratki bolezni na domu svoje prijateljice Marije. Zdravniki, ki so ga zdravili, so izjavili, da je imel hudo srčno napako. Smrt priletnega Amerikancea je bila že pozabljena, ko je prišlo od ameriškega konzulata v Zagrebu vprašanje o njegovih zapuščini. Marija in njen sin sta izjavila, da je zapustil samo okrog 2000 Din in da so ta denar po njegovi želji porabili za pogreb. V zadnjem času pa so se pričele po Varazdinu in Blednji širiti govorice, da stari Amerikaneec ni umrl naravne smrti in da je moral zapustiti tudi mnogo denarja. Te govorice so privedle do preiskave v hiši vdove Marije in ker so našli skrbno skritih 2600 dolarjev, zlato uro in nekaj zlatnine, je preiskovalna oblast odredila aretacijo vdove in njenega sina.

Preiskava se še nadaljuje in bo bržčas prišlo do tega, da bodo izkopali truplo pokojnega Amerikancea.

Nov umor v okolici Petrovca ob Mlavi.

Kakor znano, so imeli orožniki iz Petrovca velik uspeh, ker so razkrinkali 30 člansko razbojniško točko, ki je v dobi zadnjih let izvršila v širši okolici številne roparske napade in med njimi tudi nekaj umorov. Po aretaciji tolpe si je prebivalstvo oddahnilo meč, da se bo v okraj povrnila javna varnost. To pričakovanje pa se je sedaj hitro razočaralo in pobila vest o zavratnem umoru občin-

ROMAN

"PROKLETSTVO LJUBEZNI"

je tako lep in pretresljiv, da ga boste čitali z največjim zanimanjem.

\$1.50

(2 KNJIGI)

V zalogigama

KNJIGARNA GLAS NARODA

216 West 18th Street

New York, N. Y.

NEW YORK, N. Y.

skega predsednika Milana Stokiča iz občine Knežice. Stokiča so neznani razbojniki ubili sredi dneva na periferiji Petrovca. Predsednik občine je bil namenjen v Petrovac in so napadale vedeli za njegovo pot. Ob 2. popoldne so ga pričakali ob cesti blizu nekega gozda ter ga ustrelili z revolverji. Napad so videli kanetje iz bližnjih njiv, ki pa so hiteli proti cesti, so razbojniki že našli zavetje v gozdu. Vsa zasledovanja doslej še niso imela nobenega uspeha. Krvav zločin, izvršen sredi dneva na prometni cesti dokazuje, da petrovška okolica še ni rešena predznih in dobro organiziranih tolparjev. Preiskovalne oblasti so prepričane, da je bil občinski predsednik Stokič umorjen iz maščevanja, ker je pomagal pri nedavnem razkrinkanju nevarne razbojniške tolpe.

POLLETNI DOPUST ZA

20.000 RUDARJEV

Iz Pariza poročajo, da je francoski minister za delo odredil, da mora 20.000 poljskih rudarjev, ki so zaposleni v francoskih rudnikih, oditi na polletni dopust v domovino. Potne stroške bo pokrila Francija iz državne blagajne, odnosno podjetja, pri katerih so rudarji zaposleni. Na Poljskem pa presojajo, da ukrep drugič. V njem vidijo indirektno izgovorilo rudarjev, ki so že nad deset let zaposleni v francoskih rudnikih kot kopači rud, ki nesejo francoskim lastnikom rudnikov zelo velike dobičke.

Pri sedanjem izredno težavnem stanju poljske rudniške industrije pomeni povratek 20.000 rudarjev, ki imajo s seboj tudi družine štejejo v vsem 75.000 glav, hud udarec. Doma ne bodo mogli Poljaki svojih rudarjev nikjer zaposliti.

Zoper krče v mišicah

Ohranljive, utrjene, izdelane mišice se vrnejo k normalni jakosti in moči, če se namočite z ANCHOR PAIN-EXPELLER.

Če so vaše mišice ohranjene, če ste polni krčev in bolečin vsled prenapora, se dobro namočite in počite let. Najbrž boste spoznali, da eno namazanje zadostuje, da vam popolnoma pomaga.

Pri več lekarnarjih — 35c in 70c velikosti. Samo pristni ima Sidro varstveno znamko.

PAIN-EXPELLER

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
" \$ 5.00	Din. 200	" \$ 17.90	Lir 200
" \$ 7.25	Din. 300	" \$ 44.00	Lir 500
" \$ 11.75	Din. 500	" \$ 87.50	Lir 1000
" \$ 22.75	Din. 1000	" \$ 174.00	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARJIH

Za izplačilo \$5.00 morate poslati

" \$ 10.00

" \$ 15.00

" \$ 20.00

" \$ 40.00

" \$ 50.00

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Mima noč. Vse spi... Naenkrat — tresk!... Bum!... Splošno divjanje... Ambulanca... Policija.

Očeta in mater odvedejo težko ranjena v bolnišnico... Osem let starega otroka odvedejo kot pričjo na policijsko stražnico.

— Kako je bilo? — ga vprašuje policijski uradnik.

— Ne vem — pravi fant. — Posvetilo se je in počilo.

— Kaj se je posvetilo? Kaj je počilo?

— Ne vem.

— Kje sta bila oče in mati?

— V kuhinji sta bila.

— Kaj sta delala?

— Prepirla sta se.

— O čem sta se prepirla?

— Očje je trdilo, da je preveč kvasa, mati je pa dokazovala, da je preveč enkra.

Srečen tisti zakonec, kateri ima tako ženo, ki ne ve, kaj hoče.

Pomilovanja je vreden tisti, čigar žena vedno ve, kaj hoče.

Na izobraženega človeka boš vplival s svojim umom, na čestno drhal pa s svojim neizmisljivim govorenjem.

Med protestantskimi pastirji je nastal razkol. Vrši se velika debata med modernimi in starokopitnimi.

Starokopitni zatrjujejo, da je na onem svetu peklo, dočim skušajo moderni dokazati, da ga ni.

In ko enkrat to dokažejo, jih čaka še večja in važnejša naloga. Dokažejo naj, da ni pekla na tem svetu.

Moški imajo v nekaterih ozirom večje ugodnosti nego ženske. Posebno poleti.

Če je možekmo poleti vroče, lahko na javnem prostoru odloži polovico svoje obleke, ne da bi vznemiril presenečenje.

Ženska pa žalibog tega ne more storiti.

Kot sem že večkrat omenil, so ženske jako pikre v svojih izražanjih. Neka postarna devica, ki bi bila rada vedno stara šestnajst let, je pripovedovala:

— V Downtownu je odprl mlad lepotač svoj salon. Za ti dolarje te ostrize, ti lase navije, kožo zmasira, te napudra, našminka in nalaga je ter te z vsemi življami namaze.

— Ali si bila tam? — jo je vprašala prijateljica.

— Seveda sem bila.

— Pa je bilo zaprto, kaj ne?

Za preprij in za poroko je treba najmanj dveh.

Boječ, toda brez neseja zaljubljen fant se je okorajžil in rekel kraljici svojega srca.

— Gospodična, jaz vas ljubim.

— Na te vaše besede ne morem takoj odgovoriti — mu je rekla.

— Daj te mi par ur časa, da premislim.

— Že dobro, čemu pa ne — je milostno odvrnil. — Toda povejte mi, kaj bova v tih dveh urah počela?

Angleški delavski minister je izdal obširno poročilo, v katerem na dolgo in široko razklada, da se je črna življenjska potrebščina v Angliji zvišala, in da delavske razmere niso posebno dobre.

Ima, za tako ugotovilo ni treba nobenega ministra.

To, kar je gospod minister povedal, je znano vsaki angleški gospodinjici, in vsak angleški delavec na svoji lastni koži občuti.

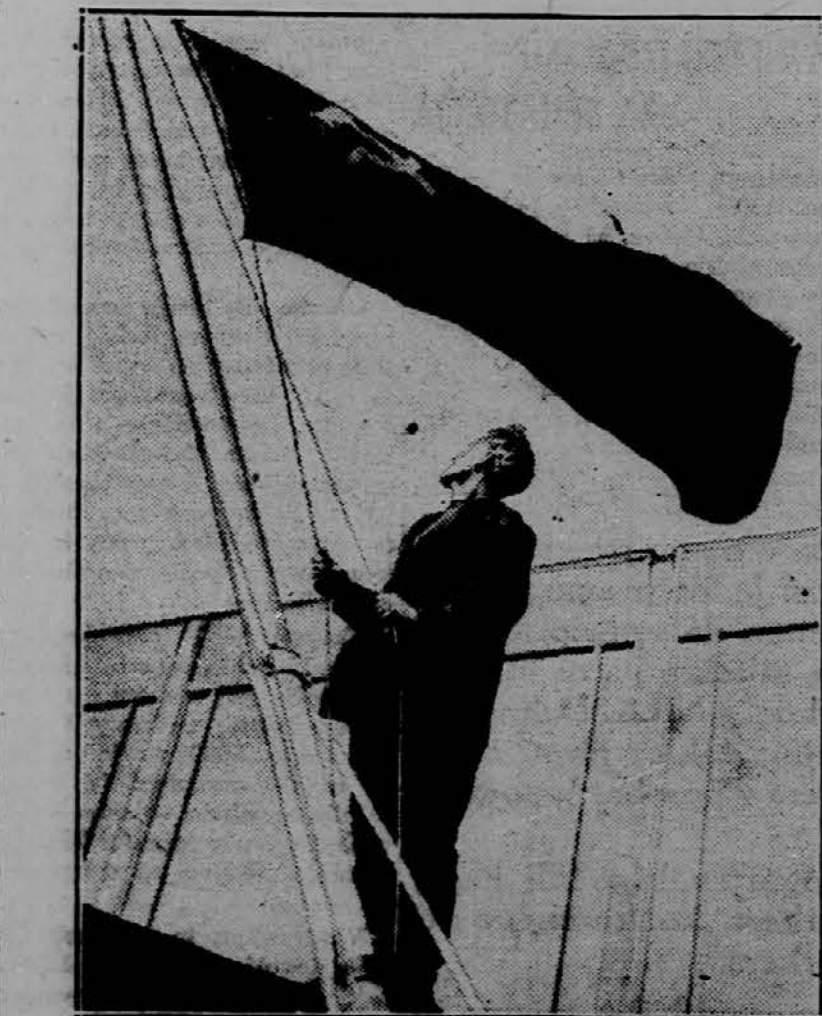
Kako hitro mine vsaka lepa in dobra stvar. Kako kratki so trenutki blaženosti in neskaljenega veselja. Kako minljiva je sreča! Kako hitro je požgana tona premoga! Kako hitro se sod vina tusi!

Neki znamenitnik se že več let bavi z idejo, kako bi bilo mogoče spraviti v hrano solneno svetlobo. Hrana bi bila potem dosti bolj tečna in redilna.

Meni se zdi, da je ta način že iznaden.

Če greš v newyorški restavrant in naročiš servico je v njem presneto dosti solnene svetlobe in skoro nobenega mesa.

PRVA SOVJETSKA LADJA V NEWYORSKEM PRISTANIŠČU

Ko je došel v newyorško pristanišče sovjetski parnik "Kim", je vzhajala z njega rdeča zastava z znamenjem srpa in kladiva.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

E. AMATI:

SKRIVNOSTNA LUČ

Peterček je bil sedemleten deček, ki je stanoval z očetom in materjo v lepi hišici nad malo vasjo, ki ni štela niti tisoč duš. Tako oče kakor mati in sin so spadali v tisto vrsto ljudi, ki so v življenju točneji in rednej kakor najpravilnejša ura in ki bi za vse na svetu ne obrisali nosa ob levo stran rouca. Od same točnosti, pazljivosti in skrbnosti ne bi se zakasnilo z obehom ali večerjo, pa naj bi gorelo tudi pol vasi! A kar se tiče počitka — Bog ne da, da bi bili legi kdaj pred devetimi ali malo kasneje. Točno pet minut pred devetimi je Peterčkova mati vstala, odložila nogovico na resni vogel niže, z levega vogla pa je vzela lojčevko in jo prižgala. Istčasno je oče ugasnil petrolejko. Točno ob devetih so oče, mati in sin zaprli za seboj vrata svojih spalnic, in točno dve minuti za tem ni bilo v Peterčkovi hiši slišati niti muhe!

Toda nekega večera, prav ko je na cerkvenem stolpu odbilo deset, ki opazi Neječek, Peterčkov sošolec, ki je stanoval v isti ulici, kako v Peterčkovi sobi gori luč.

Čudno, se začudi Neječek, "še nikoli nisem bil videl luči pri njem v tem času."

Ta nenavaden dogodek je Neječka vznemiril: skrb za tovariša mu ni dala, da bi šel spat. Stal je nekaj časa pri oknu, nato pa poklical mater: "Mati, v Peterčkovi sobi se vidi luč... Devet je že proč — saj vidi njihov red... Če ni Peterček morda bolan!"

Neječkova mati je bila plemenita žena, pa je tudi njo nekaj zgrabilo za železce.

"Moj Bog! Morebiti je kaj nezdravljivega, in mi smo tako blizu!" in hiti buditi moža.

"Martin, poslušaj, Peterček, sin boja Jakoba, mora biti hudo bolan... Neječek pravi da gori v njegovi sobi več sveč!"

"Šmentana reč..." zamrmra Neječkov oče in si mane oči. "Pa tem treba sosedu pomagati." Natakne si hlače in jopice in stopi čez ulico do boja Filipa ter poteka na okno.

"Hej, Filip, sin boja Jakoba mora biti bolan... Skoraj bo že enajst, a v njegovi sobi je še luč... Povej, kaj naj storimo?"

"Hm, kaj naj storimo?" se počehlja za ušesom zaspani Filip. — "Treba bi bilo zbuditi občinskega zdravnikarja... Toda, stoj... Po tvojih besedah sodeč, se je moralo kaj zgoditi Peterčkovim staršem, in če bi bili šli že sami po zdravnika. Ali ne?" in odskočil je buditi ženo.

"Uboh, boja Jakob, uboga boja Lucija!" je zavijala zvesta Filipova tovarišica. "Biti mora v resnici kaj hudega, da so tako premislili svojo navado... Tečno po zdravniku!"

Prebujen iz najslajšega spanja se zdravnik naglo obleče in ves vznemirjen odpravi po stopnicah na cesto, kjer so ga čakali Neječek s svojim očetom in materjo, ter Filip z očetom boljše polovice. Prišedši mimo lekarnarjeve hiše, se je zdravnik domislil, da bi poklical

še tega, kajti lepo vas prosim, kaj pa more zdravnik brez ricinovega olja in morfija?

Lekarnar je bil modra glava in zato je, kakor hitro je prišel doli in odprl lekarno, izjavil: "Ljudje božji, optimist sem po naravi, a zdi se mi da je tu nekaj hujega. Upajmo, da ni tako, verjuno da gre nasprotno samo za prehodno bolelost, vendar je vedno bolje, da smo na vse pripravljeni in da mislimo tudi na dušo... Pokličemo torej tudi župnika, ubogajte starega lekarnarja, ki je v življenja svojih odjemalcev že marsikaj izkusil!"

Ženske so skesano nagnile glavo in čez nekaj časa se je že tudi župnik pridružil četici.

"Ljubi moji," je rekel dobi mož, "vedno rad sprejemam tiste, kar so zamislile, rekle in odločile moje dobre ovčice... Toda... če do te ure (že bo kmalu polnoč!) ne bote Jakob ne boja Lucija ne maha Peterček niso prišli iz hiše, da bi šli iskat pomoč, potem se zelo bojim, in za to imam zelo tehtne razloge, da je je nesreča še veliko resnejša, kakor ste vi mislili. In kaj pa potem... če imamo tu opraviti z zločinom?"

Družba, ki je sklonjenih glav hitro korakala, se je ustavila, kakor da bi bila vanjo udarila strela, tako da so pete sprednjih nemilo stopale na prste odnosno kurje oči o njih, ki so šli zadaj.

Prečastiti gospod Alfonz, jih je po vrsti premetil. "Torej vidite," je rekel hudo zadovoljen z učinkom svojih besed, "na to niste pomislili! A če se je to, kar Bog obvarja, v resnici zgodilo, ali ne bi bilo potrebno, da gredo z nami tudi župan, občinski odbor in žandarji?"

"Potrebno!" zavpijejo vsi hkrati. "Ne samo, da je potrebno, marveč je tudi naša dolžnost, da se oglasimo pri njih!"

Tako so šli torej vsi skupaj buditi župana, svetovalec in orožniškega kapetana. Ta je, kot pamenit človek, vzletel s seboj dva do zob oborožena orožnika.

V tem je vest o nesreči brzela od ust do ust, od vrat do vrat:

"Ali že veste? Peterček je nekaj bolan..."

"Ali ste slišali? Mali Peterček je nevarno zbolel..."

"Ali vam niso povedali? Peterček, boja Jakob in boja Lucija so v zadnjih zdihljajih!"

"Da, pogledite župnika, ki jim nese poslednje olje..."

"In vsi svetovaleci z njim..."

"In kapetan... z orožniki..."

"Kakor se zdi, bo to kakšen umor..."

"A kako bodo prišli v hišo?"

Zares, kako priti v hišo, ko so težka vrata zapahnjena, a sobica ubogega Peterčka se nahaja v prvem nadstropju... Sklenili so, da pokličejo "prostovoljno gasilno društvo". Ko so se zbrali gasilci in prinesli svoje najdaljše lestve, so jih pristojili k hiši, in potem so se začeli drug za drugim vzpenjati;

najprej en gasilec s sekuro, potem žandar s puško, revolverjem, sabljom in ostalim orožjem, zatem župan pa župnik in nazadnje zdravnik in lekarnar. Pol vasi se je zbralo pod razsvetljenim oknom; vsi so vzdigovali nosove, drhteli in tiho molili... Videli so, kako so zlezli skozi okno v sobo po vrsti: gasilec, orožnik, župan, župnik, zdravnik in lekarnar. Ljudem je zastajala sap. Nihče ni odvrnil očesa z okna. Ženice so si stiskale ršesa da ne bi slišale strelav in krikov. Toda... po kratkem času mrzličnega pričakanja so videli, kako se hitro vračajo po lestvi: lekarnar, zdravnik, župnik, župan žandar in nazadnje gasilec.

Kaj se je bilo torej zgodilo? Ali so že vsi mrtvi in ni pomoči? Ali pa

so jih roparji siloma odvedli s seboj in ni nikogar več v hiši!

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi s velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadejati, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

so jih roparji siloma odvedli s seboj in ni nikogar več v hiši!

Ne, marveč je bil Peterček pozabil ugasniti svečo...

GANDHI O SVETOVNEM EDINSTVU

Na svojem potovanju po Indiji je sprejel Gandhi nekega francoskega jezuitskega misijonarja in v razgovoru z njim razvil svoje religiozne nazore.

"Vse vere so resnične in upam, da bo prišel nekoč čas, ko bo na svetu samo ena vera. Tudi ne bo med narodmi trajnega miru, dokler bo kak narod hotel imeti zase nadoblast nad drugimi. Vsi narodi bi se morali združiti v mednarodni zvezi, v kateri bi vsak narod obrnil svojo samostojnost in svoje bistvo. Tako bi se morale tudi vse vere združiti pod znamenjem božanstva. Sama verska strupnost ni dovolj, treba je odkritega priznanja samostojne vrednosti vsake vere."

Ko je pater namesto te nemogoče zveze predlagal enotnost vseh ver, "eno čredo in enega pastirja", se je Mahatma čisto določno izrazil: "Prav v tem se bistveni razlikujemo." Videti je bilo, da se hoče izogniti debati o katoliškem pojmovanju take verske edinstvi. Ne vemo, kako bi mogel on pričakovati od misijonarjev, da bi postali nezvesti Kristusovemu naročilu: — "Pojdite in učite vse narode!"

Trenutno se Gandhi ne ukvarja s politiko. Hodi po južni Indiji in oznanja križarsko vojno v korist parijev, najbolj zaničevane indijske kaste. Poleg tega zahteva povsod denarne podpore za svojo akcijo. Z materielne strani dosega Gandhi gotovo velike uspehe. Stvarni uspehi so pa kljub temu zelo majhni. Štiri ali pet hindujskih svetišč je je odprlo svoja vrata tudi parijem. To je približno vse.

Kljub temu moramo priznati Mahatmi izredno zaslugo, da prinaša južnoindijskim masam oznanilo, ki zveni tu neverjetno. Gandhi ne štedi niti s krepko grajo na javnih zborovanjih in pove svojim poslušalcem naravnost v obraz: "Tukaj v Malabarju imate najbolj nazadnjaško pokrajino v Indiji. Pravite, da so pariji s svojo usodo zadovoljni. Prinesite mi njihove podpise, sicer Vam tega ne morem verjeti." Seveda se dvignejo tudi Gandhijevi nasprotniki; — brahma-

ni na eni strani, na drugi strani pa boljšeistična propaganda. Gandhi se brani s trditvijo, da zanj ne eksistira nikako versko ali politično vprašanje, temveč, da hoče izrežati iz telesa hinduizma raka socialne krivice. Priznava tudi, da v krščanstvu ni mesta za kaste in njihovega duba. Na drugi strani pa se zelo opazi, da bi se to vprašanje ne reševalo v korist krščanstva. Eno je gotovo: Če bo njegova reforma zmagala, bo imelo to silne in nepergelne posledice v religioznem in političnem življenju Indije.

Cetudi ni Gandhi danes več politični voditelj Indijcev in se mora pri razširjanju svojega socialnega programa boriti z nerazumevanjem in sovraštvom, vendar je še vedno magnetična osebnost, ki privablja tudi v dežju na svoj zborovanja 40 do 50 tisoč ljudi.

REVOLUCIJA ZARADI OPERACIJE

V listu "American Spectator" poroča znani pisatelj John Dos Passos o revoluciji, ki je izbruhnila v Batumu zaradi operacije, katero je izvedel neki znani kirurg v tem mestu na nekem vojaku, ki si je stekel za sedanjim režim velike zasluge v državljanski vojni.

Pri telovadbi na orodju se je bil vojak tako poškodoval, da mu je moral kirurg odstraniti eno žlezo. Zdravnik, ki je izvršil operacijo, pa se je bavil tudi s presajevanjem organov in je precepil odstranjeno žlezo na nekega perzijskega trgovca, ki je zaradi starostnih pojavov ležal v bolnišnici.

Ko je rdeči vojak ozdravel in je to izvedel, se je silno razburil. Očivid je kirurga zaradi "protirevolucionarnih težej" in da so ga zaprli. Zdravnik se je skušal izločiti iz zadrege s trditvijo, da je napravil samo znanstven eksperiment. Nato je vojak izjavil, da ne mara za izgubo žleze, pač pa se je odločno zavaroval proti temu, da bi dajal svoje "proletarsko tkivo" in celo tako važen del, kakor ga je pravkar izgubil — pod kožo umazanega buržuja.

Ko se je to razvedelo po mestu, so zastavkali vsi zdravniki in tehniki v Batumu in so zahtevali od prebivalstva, naj se postavi na njihovo stran iz ljubezni do "znanosti". Izbruhnila je revolucija in prišlo je do javne obravnave. Ta je pokazala, da je prejel kirurg od perzijskega trgovca veliko vsoto denarja. Sodisce je odločilo: brez denarja bi se operacija lahko smatrala za znanstveni poskus, ker pa je Perzijec plačal kirurga, pomeni njegov zdravniški posežek "protirevolucijo".

Zdravnik je bil obsojen in so ga zaprli v ječo. Ker pa je bil izvrsten strokovnjak, ga niso mogli dolgo pogrešati v bolnišnici in so ga zaradi izvrševanja poklica izpustili. Zdaj je začel vojak zasledovati perzijskega trgovca. Njegov trud pa je bil jalov. Izkazalo se je, da je Perzijec že davno pobral šila in kopita ter pobegnil čez mejo.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

127

IV.

Picard prvi hip ni vedel, kako bi navezal pogovor. Bil je v hudi zadregi, kajti Henriki je bilo treba sporočiti, da je tudi vitez de Vaudrey zaprt.

Toda čim sta predstojnica in Marjana odšli, mu je sama pomagala iz zadrege.

— No, zdaj sva pa sama! — je dejala in si globoko oddahnila. — Kaj bi mi radi povedali? Kakšno novo nesrečo ste mi prišli naznaniti, vi, ki sem o njem mislila, da ste udani svojemu gospodu in ki prihajate sem nedvomno samo... da me izdaste?

Stari sluga je bil nemara pripravljen na tako vprašanje, kajti povesil je oči, kot bi se zavedal svoje krivde. In odgovoril je:

— Le naprej, le naprej!... Nič se ne bojte, gospodična! Le udrihajte po ubogem Picardu, ki je zaslužil ves vaš gnev!

In s hlinjenim kesanjem na jeziku je nadaljeval:

— No, da, da!... služim dobremu plemiču, ki me bogato plačuje, a jaz kradem njegov denar!... Zaupa mi, jaz pa njegovo zupanje nesramno izkoriščam... Vse to je še prebrčka resnica, gospodična... Samo da je gospod, ki me plačuje in ki ga varam, sam policijski ravnatelj! — je zaključil s povzdignjenim glasom.

— Kaj je to mogoče?

Henrika je gledala zdaj Picarda tako pozorno, kot da mu hoče skozi oči pogledati v dušo. Pogumni sluga je bil pa preveč razburjen, da bi opazil, da dekle dvomi o njegovi iskrenosti.

— Tisti, ki ga ljubim in mu služim, je naš vitez, — je nadaljeval, — Sicer pa ne, njemu ne služim, — je pripomnil obrnjen k Henriki s pogledom, polnim očetovske naklonjenosti; služim tisti, ki jo spoštujem, ki jo občudujem... in ki bi jo rad rešil, da, rešil... In to ste vi gospodična.

Henrika je zadržala.

— Jaz! — je vzkliknila.

— Da!... vi, ki ste postavili na glavo vse moje nazore.

Začel je bil dobro, naš vrli Picard, in nadaljeval je tako, kakor je bil vajen govoriti z vitežom.

— Vse moje moralne in... družabne nazore, — je nadaljeval v zadregi.

Toda Henrika je bila zdaj popolnoma pomirjena; hotela je čim prej zvedeti kaj o vitezu, ki se je bil poslovil od nje z obljubo, da se bo vrnil šele, ko bodo odstranjene vse ovire, ki so jima branile, da se nista mogla vzeti.

Rada bi bila vedela, če je vitezu znano, da je zaprta. Če bi vedel, da je v Salpetrieri, sredi lahkoživk in prostitutk, omadeževanih z vsemi grehi in obteženih z zločini...

Hotela je končno zvedeti, kaj namerava vitez storiti. In tako si ni očitala, da je prebila Picarda sredi slavošpeva na njen naslov v vzklikom:

— Kaj pa on, Roger?

Picard je razumel strah, ki je zrl dekletu iz oči. Vzdihnil je in odgovoril:

— Odraka še vedno pokorščino svojemu stricu... in odkar ste... vi... tu... je...

Naenkrat je Picard obmolnil.

— Povejte vendar, kaj je z njim! — je vzkliknila Henrika presenečena nad njegovim molkom.

— No, torej, glejte, gospodična, nočem vam prikrivati resnice, toda obljubiti mi morate, da boste sprejeli novico pogumno, hladnokrvno... Gospod vitez je v Bastili.

In ogorčeno je ponovil:

— V Bastili, v ostudni trdnjavi samovlade!

Izbruhla, ki se ga je bal Picard, ni bilo. Henrika ni omedlela, niti zakričala. Plemenitejša čustva so jo zadržala v mejah bolesti, ki ni prodrla na dan.

— Zavoljo mene, da bi me ščitil, da bi mi dokazal svojo ljubezen, prenaša plemeniti in pošteni Roger nezasluzeno kazen. Jaz sem ga palnila v nesrečo, ki me je zadela in ki bi jo bila lahko odvrnila od njega.

Ah, zakaj jo je ljubil!

Zakaj je začela tudi ona gojiti drzno nado, da postane njegova žena?

Ljubila je... da, vitezu je vračala ljubezen.

Ljubila ga je brezmejno; ločitev je zasekala v njeno srce skeleče rane. Njegov odhod, njegova poroka z drugo, to jo je bolelo tako, da se ji je kar srce trgalo.

Uprla se je bila in odklonila vitezovo roko. Toda težko izgovorjena odklonitev ni zadostovala. Treba je bilo iztrgati ljubezen iz srca.

Ta misel jo je bila tako prevzela, da je zadušila v sebi obup, ki se ga je Picard tako bal. Na vest o aretaciji plemenitega viteza je samo vzdihnila, rekoč:

— Zaprt... on tudi!

— Da, gospodična; toda nikar se preveč ne ustrašite... Ko so ga aretirali, mi je lahko še naročil vse potrebno.

— Kaj vam je pa naročil?

— Naprej me je rotal, naj pridem do vas in vam povem, da bo raje trpel najhujše preganjanje, kakor pa da bi se odrekel svoji ljubezni... In če bi vas morda poslali na Louisiano...

Henrika je zamolklo kriknila.

— Na Louisiano!... Saj to bi bilo večno izgnanstvo... To bi pomenilo zame smrt!

Vrli Picard je pa brz odgovoril:

— Počakajte!... počakajte vendar!... Saj bi bili že prej obveščeni o tem. Moj drugi gospodar, tisti, ki me plačuje in ki ga izdajam, bi mi to povedal. Jaz bi pa takoj obvestil svojega pravega gospoda.

Henrika je kar požirala besede vrlega sluga, ki je govoril mnogo preveč. In bil je v vedno hujšem ognju.

— Gospod vitez se bo delal kot da hoče ubogati svojega strica, čim ga pa izpuste iz Bastile, jo urno popihava.

— Kaj hočete reči s tem? — ga je prebila Henrika, zatopljena v misli.

— Reči hočem, draga gospodična, da odpušča moj ljubljeni gospod s svojim služabnikom... Skupaj dohitiva transport jetnike, kjer boste tudi vi. Z zlatom, ki ga ne pozablje zeti s seboj, bo moj pravi gospod kaj lahko podkupil stražo. Če bi se pa ne dala podkupiti... to se pravi, če ne bova imela dovolj denarja, da bi jo kupila, pojdeva z vami v izgnanstvo, kajti... taki smo mi, plemiči!

— Kaj pa ona, moja Luiza? — je vzkliknila Henrika... Kdo jo bo iskal, če bom morala zapustiti Pariz in Francijo?... Kdo ji bo pomagal?

— Kaj pa jaz, mar sem jaz ničla? Kaj mislite, da bom držal roke križem?... Mar ne spadam k policiji?... Nič se ne bojte, vse bo v redu. Še predno bo govora o vašem odhodu, bo vse urejeno.

Potem je pa izpremenil glas in vzkliknil patetično:

— Potem pa naj vzamejo mojo glavo, če hočejo!... Evo je... pripravljen sem!

Tisti hip je pa nastal za ograjo velik trušč in Henričina pozornost je bila odvrnjena od Picarda. Prijela je slugo za ramo in vzkliknila prestrašeno:

— Križ božji!... Pogledite!

— Ah, gromska strela! — je vzkliknil sluga, — pa vendar ne gredo že po mojo glavo?

Spoznal je Maresta, svojega prijatelja, prvega med zaupniki policijskega ravnatelja.

(Dalje prihodnjic.)

JAPONSKE ŽENE SE VEŽBAJO

V Azabi na Japonskem se članice patriotske legije redno vežbajo v uporabi orožja.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna
"Glas Naroda"

